

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati Brezumni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštne proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjav: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Razširjanje črnovojniškega službovanja.

Uradno se razglša: Usiljeni nam boj, ki traja skoro brez prestanka na doslej brezprimerno razsežni fronti proti nasprotniku, ki ima več prebivalstva, zahteva nadaljevanje z neoslabljenimi močmi, da se v boju stoječe armade neprestano spopolnjujejo, da se na eni strani nadomeste izgube, na drugi strani pa armada v taki meri ojači, da se bo v doglednem času dosegla čim bolj mogoča izravnavna proti po številu večji množini sovražnikov. Prisiljeni smo torej — in o tem pač nihče ne dvomi — zastaviti v tem gigantskem bojevanju vse naše moči, da bi mogli vojno, če treba, še dalje časa do končnega uspeha nadaljevati. Razveseljivo je, da se je to prepričanje utrdilo tudi pri vseh narodih monarhije, ki so brez obotavljanja hiteli pod zastave in v ljutih bitkah, ki jim v zgodovini ni primere, skoro nadčloveško mnogo storili, ter si pridobili občudovanje in spoštovanje vsega sveta. Da pa uspeh dosedanjih velikih naporov ne postane vprašljiv, je potrebno, da se trajno zagotovi tudi nadaljnja nadomestila. To jamstvo se da dobiti le, če se za potrebno izpolnitev armade in domobranstva pritegnejo vse porabne ljudske moči. Sedaj veljavne določbe o črnovojniški dolžnosti pa nikakor ne zadostujejo, da bi se ta cilj dosegel. Če se na primer vzporeja, kako dolgo traja črnovojniška dolžnost pri nas in v drugih evropskih državah se vidi, da smo mi glede izrabe človeških moči skoro na zadnjem mestu. Dočim traja na Nemškem črnovojniška dolžnost od 17. do 45. leta, na Francoskem do 48., v Srbiji do 50. leta, se začne pri nas šele po 19. letu in konča z dopolnitvijo 42. leta. Tudi glede uporabe črnovojnikov, določajo veljavni predpisi preozke meje, katerih nadaljne vzdrževanje bi moglo oškoditi velevažne vojaške interese. Tako manjkajo v našem črnovojniškem zakonu določbe, da se sme tudi drugi poziv, to so možje od 38 do 42 let, porabiti za izpolnitev armade in domobranstva. To je pomanjkljivost, ki se zelo občuti, pri perijodičnih izpopolnitvah armade. Z ozirom na te razmere je nujno potrebno, razširiti veljavne določbe o črnovojništvu, tako, da se na eni strani razširi črnovojniška dolžnost na nadaljne letnike na drugi strani pa zagotovi izdatna izpolnitev armade in domobranstva. — Da se tej neizogibni po-

trebi ugoti, se namerava, kakor je izvedel c. kr. korespondenčni urad, v obeh polovicah monarhije določiti, da se bo začela črnovojniška dolžnost že z letom, v katerem kdo izpolni 18. leto in bo trajala do leta, v katerem kdo doseže 50. leto starosti. Tudi naj prvi poziv obsega vse letnike dopolnjenega 42. leta, tako da bo dana možnost v prav posebnih slučajih porabiti tudi tiste, ki pripadajo drugemu pozivu, porabiti za izpolnitev armade in domobranstva. Ustanovitev teh novih črnovojniških kategorij pa ne pomeni, da se bodo vse te nove kategorije obenem takoj ali že v najkrajšem času poklicale za črnovojniško službo.

Svetovna vojna.

Avstrijsko-srbska vojna.

Belgrad zopet bombardiran.

Po uradnih poročilih so avstrijske baterije dne 10. t. m. zopet bombardirale Belgrad. Ranjeni ste bili dve ženi in ena hiša poškodovana.

Ruski material za Srbijo.

V petek, 9. t. m. je plul mimo Galaca po Donavi zopet velik transport municije in živil, ki ga je ruska vlada poslala v Srbijo. Transport je štel 17 tovornih ladij in 7 remorkerjev. Dva oborožena remorkerja sta se vozila pred transportom.

Z južnega bojišča.

Dne 20. aprila ponoči se je vršil ob Donavi pri Tekiji živahen artilerijski boj. Ogenj avstrijskih težkih topov je bil jako uspešen in Srbi so se morali umakniti z neke gore, kjer so imeli izvrstne pozicije.

Srbi so poslali na bolgarsko mejo dve diviziji ter utrjujejo dominantne višine na Ovčjem polju.

Avstrijsko-ruska vojna.

Boji vzhodno od Pjotrkowa.

Na Poljskem smo odbili ruski napad pri Blogiju, vzhodno od Pjotrkowa. Ob dolnji Nidi je

razstrelila naša artilerija neko rusko municijsko skladišče. Več ruskih strelskih jarkov, ki so ležali v najučinkovitejšem ognju naših topov, je sovražnik z velikimi izgubami v begu zapustil. V Karpatih je prišlo le v gozdnatem gorovju do posameznih bojev. Prodirajočo rusko pehoto smo, kakor vedno, odbili z velikimi izgubami. 450 vjetih. Delni boji v dolini reke Stryj, so prinesli nadaljnih 268 vjetnikov.

Odbiti rnski napadi na črti Nagypolany.

Splošen položaj je neizpremenjen. V gozdnih Karpatih smo pri Nagypolany—Zellöe—Telepocz krvavo odbili ruske napade. Vjeli smo 7 častnikov in 1425 mož. Na vseh ostalih frontah samo topovski boj.

Rusko situacijsko poročilo.

V Karpatih so polki raznih kavalerijskih divizij svoje konje prepustili artileriji in se premenili v infanterijske oddelke. Ti bivši konjeniki nimajo bajonetov, kar občutno zmanjšuje njih delo, kajti večina bojev se vrši od moža do moža. Deževje zadnjih dni je povzročilo, da kopni v Karpatih sneg. Dnjester je na vrhnem delu zrasel za štiri metre nad navadno višino. Tudi gorske vode so se brez prehoda premenile v hudournike. Sovražni letalci delujejo prav živahno. Pri Ostrolenki in pri Novogrodu se prikazujejo letalci skupno, po 12 do 15 aparatov. Vrgli so na mesta in vasi 180 bomb, a napravili le malo škodo. Skoro nikoli ni človeških žrtev. Naši letalci odgovarjajo na nemško metanje bomb z maloštevilnimi a močnimi bombami.

Ponesrečeni ruski poskusi prodreti našo fronto v Karpatih.

V Karpatih je nasprotnik že dlje časa ustavil svoje, z velikimi izgubami združene napade proti najvažnejšim odsekom bojne fronte. To velja zlasti za one odseke naših postojank, ki krijejo najboljše vpadna pota na Ogrsko — doline rek Ondave, Laborce in Unga. Oddaljen od teh prodiralnih črt v gozdnatem pogorju med dolinama rek Laborce in Unge, je sovražnik tudi sedaj še poskusil, da bi prodrl z močnimi četami. Prebitje bojne fronte v tej smeri bi naj z obkoljenjem zlomilo odpor naših dolinskih in sosednjih višinskih pozicij, ki ga sovražnik kljub najtežjim žrtvam ni mogel nadvladati v frontalnem napadu. Tako so se znova

PODLISTEK.

Grozna noč.

Mali ruski poročnik že teden dni ni kadil cigarete in to ga je celo bolj težilo kakor vjetništvo. Ko sem mu ponudil cigareto, se mu je razjasnil debeli, dobrovoljni otročji obraz in venomer je pripovedoval. Srečen je bil, da je smel govoriti! A hipno mu je postalo lice dolgo, resno, drugače. To je bilo, ko mi je pripovedoval o paniki v bojih pri Chodorovu, česar časniki niso poročali.

Pravil je: Ves dan smo bili v ognju avstrijskih vojakov. Najprej so padale kroglice predaleč. Spogledali smo se in se smejali. A hitro so sovražniki pogodili pravo lego. Že prihodnja salva se nam je približala. In smejali se nismo več, kajti nič ni strašnejšega kakor opazovati, kako nas takorekoč sovražne kroglice iščejo in nas skoro najdejo: Ah, saj tu ste! Kakor hitro je kaka salva padla, smo se zganili in pogledali ali še kdo od nas živi. Postali smo tako brezupni, da na beg niti mislili nismo. Saj bi v tem sjučaju morali vstati, zapustiti kritja, se dvigniti in to bi bil go-

tovo samomor. Končno je bil padel skoro vsaki drugi mož naše čete.

Postalo je mračno, sovražni ogenj je popustil in lahko smo zapustili strašni prostor ter se umaknili bližje našim postojankam. Kolena so nas bolela in docela nevajeni smo bili pokoncu stati in hoditi. Omamljeni vsled strašnega ropota, razburjenja in groznega pogleda na padle tovariše, smo se še cele ure le bolj plazili kakor korakali. Potem je prišlo poročilo, da si smemo poiskati prenočišča in popadali smo po tleh, preleni, da bi odpeli tudi samo odejo. Izmučeni in utrujeni smo bili tako, da pravzaprav nismo spali nego smo kako v nezavesti mirno ležali na goli zemlji. Vsakemu se je še vedno dozdevalo, da traja bitka naprej, da so nas Avstrijci našli in pogodili pravo razdaljo. Upoštevali smo možnosti, da nas sovražnik zalezuje in pogasnili vse luči. Noč pa je visela usodepolna in črna nad našim taboriščem in tiho je bilo, ker so bili ljudje preizmučeni, da bi stokali ali smrčali. A zgodilo se je! Padel je strel, edini strel v tmini nad tisoče. Raztrgal je goljufivo tišino in trenutno učinkoval na spomin, ki je bil vzlic polsnu še v vsakem živ. Vsi smo poskakali kvišku, krik iz zasede napadnega se je razlegal v temno noč, prijeli smo za orožje in —

videli nismo ničesar! Brezdvomno je bil sovražnik že med nami, davil nas je in tako je streljalo vse brezmiselno vprek, spoprijemali so se, se borili, bajoneti so opravljali svoje krvavo delo, vse je klelo. Ali kletve umirajočih so donele nekam čudno rusko in pri mali lučici smo spoznali naenkrat nas in niti enega sovražnika.

Prestrašeni in osramočeni, kakor človek, ki je hipno zblaznel a zopet postal trezen, smo se spogledavali. Ali ni padel strel?! Straža se javi: Konj se je bil odtrgal ter zbehal tudi ostale. Da prepreči straža še večjo nesrečo, je ustrelila za pobeglim. Medtem pa so stokali ranjenci in mi smo iskali mrtvece. Štirinajst jih je tu ležalo: bratov! Pogled je bil tako strašen, da je stotnik, ki bi bil moral paziti na pravilno nastanjenje konj, a se je do smrti izmučen prezgodaj vlegel k počitku, dvignil svoj samokres ter se ustrelil pred našimi očmi. Smatrali smo se vsi za zločince ali blaznike, ki jih je zapeljal zli duh. Z našo odporno silo je bilo pri kraju.

Pretrpeti še tako noč po takem dnevu in ostati dober vojak, ni bilo več v človeški moči. In res. Prihodnji dan sem bil jaz in večji del našega polka vjet od Avstrijcev.

razvili v gorenji dolini reke Cziroke pri Nagypolanyju, kakor tudi na celem ozemlju, kjer izvira ta reka, srditi boji, ki so trajali več dni in noči. Tudi tu je končno zadela ljute ruske sunke ista usoda kakor vse prejšnje napade. Po izgubi več tisoč mrtvih in ranjenih in nad 3000 neranjenih vjetnikov, je sovražnik opustil nadaljnje navale.

Nasproti mnogim, v inozemstvu razširjenim, tudi uradnim vestem ruskega armadnega vodstva o uspehih v dolgotrajnih karpatskih bojih, lahko na kratko konstatiramo, da se nahaja kljub vsem naporom in velikim žrtvam trdno v naši posesti gorski prelaz Uzkok.

Rusi v Przemyslu.

Krakovski listi poročajo iz Przemysla, da so Rusi od tam že spravili vse vjetnike. Samo bolni in ranjeni so ostali še v trdnjavi, med njimi je 6000 mož nereguliranih vojakov. Pri njih je ostalo 129 avstrijskih in ogrskih zdravnikov. Dan in noč vozijo v Przemysl živila in municijo. Utrdbe mrzlično popravljajo. Zlasti utrjujejo Rusi fronto proti Sanu. Rusi iščejo v reki morda potopljeni avstrijski vojni material.

Nemško-francoska vojna.

Uspešne nemške operacije na Francoskem.

Veliki glavni stan, dne 16. aprila.

Pred Ostendo in Nieuportom se je včeraj udeležilo artilerijskega boja nekaj sovražnih torpedovk, katerih ogenj pa smo brzo udušili. Po ravstrelitvi dveh hiš smo zasedli južni rob St. Eloijsa. Na južnem obronku višine Loretto se od danes ponoči zopet vrše boji. Med rekama Maas in Mosel so se vršili samo artilerijski boji. Francozje uporabljajo vedno češče bombe, ki razvijajo duševne pline, pri pehoti pa eksplozivne naboje. Ob čistem in jasnem vremenu je bilo včeraj delovanje letalcev zopet zelo živahno. Sovražni letalci so metali bombe na vasi za našo fronto. Tudi Freiburg so zopet napadli. Tu je bilo ubitih in ranjenih več civilnih oseb, ponajveč otrok.

Boji pri Ypresu.

Veliki glavni stan, dne 17. aprila.

Včeraj so tudi Angleži uporabljali vzhodno od Yperna granate in bombe, ki so razvijale duševne pline. Na južnem obronku Loretske višine severozapadno od Arrasa smo izgubili majhno oporišče v širini 60 metrov in v globini 50 metrov. V Champagni severozapadno od Penthesa smo po obsežnih razstrelitvah v naskoku zavzeli neko francosko utrdbeno skupino. Danes zjutraj izvršen sovražni protinapad se je ponesrečil. Med rekama Maas in Mosel so se vršili srditi artilerijski boji. Pri Flireyu so Francozje opetovano izvršili napad. S težkimi izgubami smo jih vrgli v njihove pozicije. Pri nekem izvidnem navalu so naše čete zavzele sovražno postojanko severozapadno od Urbeisa (v Vogezih), ki pa smo jo, ker je ležala za nas neugodno, zjutraj zopet izpraznili. S seboj smo vzeli večje število vjetih alpincev. Danes ponoči se je nad Strassburgom pojavila francoska zračna ladja in je vrgla več bomb. Materialna škoda, ki se večinoma nanaša na okenske šipe, je neznatna. Žal, da je bilo ranjenih nekaj civilnih oseb. Neki naš letalec, ki je predvčerajšnjim metal bombe na Calais, je včeraj obmetaval z bombami Greenwich.

Angleški napad pri Ypresu odbit.

Veliki glavni stan, dne 18. aprila.

Po izvršitvi razstrelb so Angleži snoči vdrli jugo-vzhodno od Yperna v našo višinsko pozicijo tik severno od Kanala, a smo jih takoj v protinapadu potisnili nazaj. Samo za tri razstreljene rove, ki so jih Angleži zasedli, se še vrše boji. V Champagni so Francozje poleg pozicije, ki smo jo predvčerajšnjim zavzeli, razstrelili neki jarek, ne da bi si s tem kaj koristili. Med rekama Maas in Mosel so se vršili samo artilerijski boji. V Vogezih smo se polastili jugo-zapadno od Stossweilerja na sedlu neke francoske najsprednejše pozicije. Jugo-zapadno od Metzerala smo predstraže umaknili pred premočnim sovražnikom na njihova oporišča.

Ljuti angleško-nemški boji.

Veliki glavni stan, dne 19. aprila.

Južnovzhodno od Ypresa smo pregnali Angleže iz nekaterih manjših delov naše pozicije, ki so se nahajali v njihovih rokah. S silnimi napadi ob železnici Ypres—Conines so poskusili včeraj zvečer znova zavzeti postojanko na višini. Napad se je ponesrečil in sovražnik je imel težke izgube. Pri Ingelmünsteru smo prisilili francoskega poročnika-avijatika Garrota, da se je spustil na zemljo, ter smo ga vjeli. Med Maaso in Moslo je potekel dan med artilerijskim bojem. Slaboten poskus Francozov, napasti našo pozicijo pri Combresu, smo z našim ognjem vdušili v kali. V Vogezih sta se ponesrečila dva francoska napada na od nas zavojevano postojanko v sedlu zapadno od Reichsackerkopfa. Ponesrečil se je tudi napad na višine severno od Steinabrücka. Po težkih izgubah so se Francozi umaknili.

Za potopitev nemškega podmorskega čolna.

„Shipping Gazette“ razglša dne 26. marca t. l., da je bil kapitanu parnika „Thordes“, I. W. Relu, ki je potopil neki nemški podmorski čoln, podeljen čin poročnika v rezervi v angleški mornarici ter da mu je razen tega kralj Jurij podelil zaslužni križec.

Bombardiranje angliške obali.

V noči od 15. do 16. aprila so mornariški zrakoplovi uspešno bombardirali več utrjenih krajev ob angleški južnovzhodni obali. Zrakoplove so pred in po napadih ostro obstreljavali. Vrnili so se nepoškodovani.

Napad francoskih letalcev na nemški veliki glavni stan.

Po uradnem francoskem poročilu je vrgel neki francoski avijatik 5 bomb na nemški veliki glavni stan. Bombe so padle na posopja v Mezières in Charleville, v katerih stanujejo častniki nemškega generalnega štaba. Po informacijah nemških listov niso napravile nobene posebne škode.

Boji na zapadni fronti.

Veliki glavni stan, dne 20. aprila.

V Champagni so napredovali naši saperski napadi. V Argonih se je ponesrečil, severno od La Four de Paris, francoski napad. Med Maaso in Moslo so bili artilerijski boji le na posameznih mestih živahni. Francoski napad pri Flireyu se je v našem ognju razbil. V Croix des Carmes so razstrelile naše čete nekatere utrjene stražnice, vdrle v glavno sovražno pozicijo ter prizadale neprijatelju močne izgube. V boju med predstražami, zapadno od Avricourta, smo v jurišu zopet zavzeli vas Embermenil, ki smo jo bili začasno izpraznili. V Vogezih se je ponesrečil sovražni napad na Sillackerskih višinah, severo-zapadno od Metzerala; francoski alpinci so utrpeli težke izgube.

Francoski zrakoplovci na Badenskem.

Dne 16. aprila zjutraj so francoski zrakoplovci metali bombe na novi kolodvor sosednje badenske občine Haltingen. Na kolodvoru je nastal požar. Tu se je moglo natančno opaziti eksploziranje šrapnelov obrambnih topov, ki so bili postavljeni na Tillingški višini. Zrakoplovci so odpluli, ne da bi bili zadeti.

Dne 20. t. m. ob desetih dopoldne je vrgel na mestece Kandern, v katerem ni nobenega vojaštva, neki nizko leteči sovražni zrakoplovec pet bomb. Ena bomba je padla na polje in štiri na šolo. Večina šolarjev je zbežala v klet, en otrok je bil usmrčen, eden težko ranjen, več pa lahko. Tudi na Lörrach je vrgel danes dopoldne neki zrakoplovec šest bomb, ki so eksplodirale pri kolodvoru. En otrok je bil usmrčen, nekemu mladeniču je bila odtrgana roka. Tri osebe so bile deloma težko, deloma lahko poškodovane.

Nemško-angleška vojna.

Nemška južnozahodna Afrika.

Reuterjev urad poroča iz Kapstadta: General Smuts pravi v armadnem povelju, da tvori zasedenje Bethanije, Seahama in Keetmanshoopa zaključek važne faze operacij. Najjužnejša provinca nemške južnozahodne Afrike je zasedena. Centralne vzhodne in južne vojne moči, ki so dozdej ločeno nastopale, so dosegle točke, od katerih je mogoče ozko skupno delovanje. V bodoče bodo te čete tvorile južno armado, da se razločujejo od severne armade pod Botho, ki ima Walfish Bay kot bazo.

Nemci so v pondeljek zvečer zapustili Keetmanshoop. Mesto je nepoškodovano. Samo telefonski in telegrafski urad je porušen. Unionske čete so včeraj zjutraj zasedle mesto.

Angleški podmorski čolni v nemškem zalivu Severnega morja.

V zadnjem času so večkrat videli angleške podmorske čolne v nemškem zalivu Severnega morja. Nemške vojne moči so jih opetovano napadle. En sovražni podmorski čoln je bil dne 17. aprila potopljen. Skoro gotovo je bilo še več podmorskih čolnov uničenih, vendar pa se tega ne more z vso gotovostjo dognati.

Turčija proti tripelententi.

Zavezniško brodovje pred Dardanelami.

Pred vhomom v Dardanele križari 8 velikih bojnih ladij tipa „Majestic“ ter dve drugi vojni ladj, nadalje 10 torpednih rušilcev, 19 iskalcev min in 9 transportnih parnikov za premog. Zavezniško brodovje razvija pred Dardanelami in v Saroškem zalivu živahno delovanje. Vsak dan vdrejo ladje v morsko ožino, da preprečijo popravila pri poškodovanih turških utrdbah. V zapadnem delu ožine so iskalci min neprestano na delu. Zavezniški aeroplani obiskujejo vsak dan Smirno.

Iz Aleksandrije so pričeli prihajati veliki transporti zavezniških čet proti Dardanelam. Transporte spremljajo vojne ladje.

Boji za Dardanele.

Po informacijah iz voj. ministrstva glede zadnjih manjših operacij proti Dardanelam, je oklopnica „Majestic“ dne 14. aprila s pomočjo zrakoplova bombardirala okolico Kabatepe na galipolskem polotoku. Vendar pa se je takoj oddaljila, ko so utrdbe oddale kakih 10 granat proti isti. Rekognosciranje, ki so ga dne 15. aprila izvršili naši zrakoplovi, je dognalo, da je imel sovražnik v okolici otoka 8 oklopnih, nadalje 10 torpednih rušilcev, 10 baggerskih ladij, 9 ladij za prevažanje premoga in en hidroplan, Eden izmed naših zrakoplovov je vrgel dve bombi na ladje za prevažanje premoga, ki so bile zasidrane pred Tenedosom. Ena ladja je bila zadeta.

Angleški podmorski čoln je dne 18. marca odplul iz Plymoutha, privezan na neko križarko. Ostal je eno noč v Gibraltarju, prišel potem na Malto in potem v pristanišče Mudlov na otoku Lemnos, kjer je ostal šest dni. — Podmorski čoln je bil potem en dan pred Tenedosom, odkoder je ob polnoči odplul. Ob 2. in 20 minut zjutraj je vdrl v vhod v Dardanele, ter se ob pol 3. potopil pod morsk gladino, da ne bi bil odkrit od naših reflektorjev. Vsled močnega morskega toka je zadel ob pol 7. na morsk tla. Njegov stolp je gledal iz morja. Naše baterije so pričele streljati. Prva granata je zadela poveljnikov stolpič ter usmrtila kapitana, druga granata je zadela oddelek za električne stroje. Posadka je bila prisiljena zapustiti ladjo. Naše baterije pa so nadaljevale ogenj. Trije možje posadke so bili usmrčeni, sedem pa ranjenih. Angleški podkonzul dardanelskega okraja, ki je bil vjet, je izjavil, da je rezervni častnik. Sovražni aeroplani, ki so izvedeli za usodo podmorskega čolna, so hiteli čez morsk ožino, da vidijo podmorski čoln in so metali bombe na periskop in stolp podmorskega čolna, da s tem preprečijo da bi ne prišel podmorski čoln v naše roke. Turške čete v okolici so takoj hitele na dotični kraj, da rešijo posadko podmorskega čolna. Ranjene angleške mornarje so rešili ter prenesli v bolnišnico.

Nove vesti o ruskih pripravah proti Bosporu.

Po petrograških poročilih so se zbrali v Odesi, Sevastopolu in Nikolajevu čete, ki naj pripravijo novo akcijo proti Bosporu. V Sevastopolu je 150 transportnih ladij. Vse prebivalce nemškega in avstro-ogrškega pokolenja so izgnali iz mesta. Rusko čnomorsko brodovje bo baje koncem tega meseca ojačeno z novim naddreadnoughtom, kateremu bo sledil meseca maja drug dreadnought enakega tipa.

Napad turške torpedovke na anglesko transportno ladjo.

V Egejskem morju je napadla neka turška torpedovka anglesko transportno ladjo „Manitobu“ na kateri so se nahajale angleške čete. Torpedovka je izstrelila 3 torpede, ki pa so vsi zgrešili svoj cilj. Torpedovka je na to zbežala zasledovana od križarke „Minerva“ in nekaterih torpednih rušilcev. Končno se je zaletela na peščine pri otoku Chioist in je bila uničena. Moštvo smo vjeli.

Predrzen pohod angleškega torpednega rušilca.

Angleški torpedni rušilec „Renard“ je vplul 12. t. m. v Dardanele ter je prodril 10 milj daleč v morsko ožino, torej do mesta, do kamor še doslej ni prispela nobena zavezniška ladja. Naloga „Renarda“ je bila rekognoscirati turške pozicije. Turške baterije na azijski strani so ladjo hitro ljuto obstreljevale, toda „Renard“ se je nepoškodovan vrnil k brodovju. Baterije na evropski strani so molčale, iz česar se sklepa, da so jih Turki koncentrirali na drugih točkah, kjer obstoja nevarnost, da bi se izkrcale zavezniške čete. „Renardu“ je poskusila slediti tudi oklopnica „London“, toda morala se je kmalu vrniti.

Turški uspehi ob kavkaški fronti.

Glavni stan objavlja ta-le komunike: Boji, ki so se vršili tri do štiri dni na kavkaški fronti v okolici Myla v bližini meje, so se končali nam v prilogi, Sovražnika smo ob meji pognali nazaj. Včeraj se je poskusila sovražna flotila torpedovk približati morski ožini Dardanel. Gotovo je, da sta bili dve sovražni torpedovki zadeti od našega ognja, nakar se je flotila umaknila. Neko lastno letalo je metalo povodno rekognosciranje nad Tenedosom z uspehom bombe na sovražne ladje in se vrnilo kljub obstreljevanju nepoškodovano.

Angleško poročilo o bojih v Perzijskem zalivu.

Državni tajnik za Indijo poroča nadalje o bojih v Perzijskem zalivu:

Ko so naše čete dne 13. aprila prepodile sovražnika iz njegovih postojank, severno in zapadno od Shaibe, so dne 14. aprila zjutraj nadaljevale ofenzivo v smeri proti Zobeiru, štiri milje južno od Shaibe. Turki so bili okoli pol 11. vrženi iz neke eksponirane pozicije na griču, kako pol tretjo miljo od našega tabora. Napadali smo nato

njihovo glavno črto pri Birjesijehu. Sovražnik, ki je štel najmanj 15.000 mož, med njimi šest bataljonov regularnih čet s šestimi topovi, je zasedel dobro zakrite okope iz katerih je mogel naše predvoje naravnost obstreljevati s puškami in strojnimi puškami. Naš napad pa se je energično nadaljeval in smo sovražnika po odločnem odporu z naskokom z bodali na vsej črti vrgli iz zakopov. Sovražna postojanka je bila končno zavzeta ob pol 5. Angleške izgube se cenijo na 70 mož. Turki so se morali umakniti v Makhailah, 19 milj severno od Zobeira. Sovražnik ni Kurne več napadel.

Poveljnik zavezniškega brodovja pred Dardanelami padel?

Po zanesljivih vesteh izpred Dardanel je padel pri napadu 14. marca poveljnik dardanelskega zavezniškega brodovja viceadmiral Garden ali pa je bil vsaj težko ranjen. Vsekakor je res, da je prevzel njegovo mesto kontreadmiral de Robick.

* * *

Novi spopadi ob srbsko-bolgarski meji.

Bolgarski četaši so zopet vdrlí na srbsko ozemlje. Bili so zavrnjeni. Srbske vesti označujejo položaj za jako resen. Vojna, da je neizogibna, ako se bodo podobni incidenti ponavljali.

Japonci v Ameriki.

Casopisje je jako vznemirjeno vsled poročil iz Kalifornije o izkrcanju 4000 Japoncev v zalivu Turtle v spodnji Kaliforniji na mehiških tleh. Japonska vojna ladja „Asama“ je zadela tamkaj na sipine, na katerih je običala. Japonska je odposlala pet vojnih ladij in 6 ladij s premogom z izjavo, da je potrebno braniti „Asamo“ proti eventualnim sovražnim napadom. Japonske čete pa so se tam utaborile in postavile brezžično postajo.

Stroški vojne.

Velesile, ki so do sedaj udeležene na vojni, so najele okroglo 42 milijard mark predujmov in posojil. Na Nemčijo odpade 13 in pol milijarde, 12 milijard odpade na Anglijo, ki pa zopet išče posojila, 6 milijard je najela Rusija in preko 7 milijard Francoska.

Na begu zmrznili..

Iz ujetniškega tabora blizu Vladivostoka je pobegnilo 11 avstrijskih in nemških oficirjev. Peš so šli po neizmernih sibirskih potih proti Kitajski. Že blizu kitajske mej so jih dohiteli kozaki in tri oficirje vjeli; ostalih osem je pa nadaljevalo pot a so vsi zmrznili.

Sultan Abdul Hamid v Mali Aziji.

Kakor poročajo je prepeljal Enver paša bivšega sultana Abdulah Hamida v neki varni kraj v Mali Aziji. Sultan je težko bolan in zdravniki mu dajejo le še par mesecev.

Demisija egipčanskega ministrstva.

Egipčansko ministrstvo je demisioniralo. Od kar se je sultan preselil v Aleksandrijo, izdaje naredbе angleški vojaški poveljnik v imenu angleškega kralja. Tako pripravljajo Angleži popolno aneksijo Egipta.

DNEVNE VESTI.

Ministrski predsednik o drugem črnovojniškem pozivu. Neki deputaciji dunajskih krščansko-socijalnih poslancev je izjavil ministrski predsednik grof Stürgkh da bo vojaška uprava storila vse, da ublaži trdine novega črnovojniškega zakona. Predvsem bodo poklicani mlajši letniki pred starejšimi in starejši ne hkrati, temveč letnik za letnikom. To načelo da bo veljalo tako za pregledovanje, kakor pozneje za vpoklic pod orožje. Pri tem se bo oziralo zlasti na to, da ne nastanejo v gospodarskem življenju kake težkoče. Tudi se bo postopalo pri presojevanju sposobnosti po drugem merilu, kakor pri dosedanjih naborih. Ministrski predsednik pa ni izjavil, da bodo črnovojniki drugega poziva klicani šele v septembru, kakor se je poročalo iz Budimpešte.

Uvrstitev ogrskih vojakov v avstrijske polke. Z ozirom na dejstvo, da se velik del vojaški dolžnosti podvrženih oseb iz Galicije in Bukovine ni mogel uvrstiti v armado, je nujno potrebno, da se nadomestijo izgube galiških in bukovinskih polkov na drug način. To se bo zgodilo na ta način, da se uvrsti v avstrijske polke potrebno število ogrskih črnovojnikov. Ker pa se nahaja ta ukrep v nasprotstvu z veljavnimi zakonitimi določbami, bo ogrska vlada predložila parlamentu poseben zakonski načrt, ki izreka dovoljenje, da se smejo ogrski črnovojniki v kolikor je to nujno potrebno in za dobo sedajne vojne uvrščevati tudi v avstrijsko gališke in bukovinske polke skupne armade.

Umrí je v Kranju, dne 22. t. m. cesarski svetnik in umirovljeni c. kr. davčni nadupravitelj, gospod Anton Orehek. Pokojnik je le malo let užival zaslužení pokoj. Bil je ugleden, ter koncili-

janten uradnik, blag človek in vedno zvest pristaš narodno-napredne stranke. Bodi zemljica lahka značajnemu možu!

Volilo. Pokojna gospa Marija Keršič, udova po c. kr. okrajnemu sodniku je zapustila za reveže v Kranju 100 K.

Umrí je v Kranju, dne 18. t. m. gostilničarka in posestnica gospa Alojzija Potuček. Naj v miru počiva!

Za rekonvalescente išče se v najem proti odškodnini večje zemljišče za nasaditev zelenjave v bližnji okolici Kranja. Poleg tega kupujejo se rejeni prašiči. Ponudbe naj se pošljejo na mestno vojaško poveljstvo v Kranju.

Kovinski dan v Kranju, 21. aprila, se je obnesel v obče prav povoljno. Prijetno je bilo gledati male nabiralce, učence 3. in 4. razreda ljudske šole, s kako vnemo so romali od hiše do hiše ter hvaležno sprejemali, zapisavali in odnašali, kar so jim v lepi namen darovale dobre roke. Veselih obrazov so se vračali iz hiš, kjer jim je bilo padlo kaj boljšega v roko; po čmernih obrazih pa si mogel tudi soditi, kje so prejeli malo ali nič. In še-le s kakim veseljem so prinašali nabrano v nabiralnico! Zdelo se je, kakor da vidiš drobne čebelice prinašati sad svojega truda v panj. Kup razne stare šare, ki pa ima v celoti precejšnjo vrednost, je hitro rastel, in dosegel ob sklepu lep obseg. Male nabiralce moramo javno pohvaliti. Nabralo se je res dokaj predmetov, in vsa čast dobrim rokam naših someščanov. Vsled želje nekaterih pa se bode nabiranje ponovilo v sredo, dne 28. t. m. Podpisani krajevni odbor prosi tem potom vse one, ki še niso preiskali vseh svojih koticov, kjer bi se utegnili še kaj najti, ali ki še niso nič dali, naj to store v ime dobrega namena in tako pripomorejo, da se zbirka še znatno poveča. Nikar pa ne darujte železnih, jeklenih ali celo lesenih predmetov! In, ne darujte drugim, kakor onim, ki so v nabiranje pooblaščení s posebnimi izkaznicami.

Krajevni odbor.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske se je vršil v ponedeljek, dne 19. aprila dopoldne v dvorani Mestnega doma. Predsednik g. komercialni svetnik Fr. Povše. Spominjal se je v svojem govoru tudi presvitlega vladarja, ter naprosil vladnega zastopnika, dvornega svetnika vit. Laschana, da sporoči vdanost družbe na najvišje mesto. Nato je prebral ravnatelj družbe c. svetnik g. Gustav Pirc strokovnjaško poročilo o delovanju kmetijske družbe. Ta je imela v letu 1914. nad 9000 članov in 164 podružnic. Poročal je o podkovski šoli, drevesnici, kmetijski in gospodinjinski šoli, zalaganju kmetijskih knjig, kmetijskem knjigovodskem uradu, družbinem listu „Kmetovalec“ in preskrbovanju kmetijskih potrebščin družbenim udom. Predsednik se je zahvalil ravnatelju Pircu za njegov trud, nakar se je župnik Piber spominjal 25letnega delovanja predsednika g. Povšeta. Stanje družbe je sledeče: dohodkov je imela družba 5,227.776 K 55 v, izdatkov pa 5,239.836 K 47 v, torej primanjkljaja 12.059 K 92 v. Skupni promet je znašal 10.479.672 K 94 v, to je za približno 1.000.000 manj kot prejšnje leto. Proračun za leto 1916 pričakuje 545.000 K dohodkov in 550.000 K izdatkov, torej primanjkljaja 5000 K. Izvoli se per asclamationem bivše odbor-nike družbe in sicer: Otona barona Apšaltretna, Jakoba Jana, Alojzija Mihelčiča in Viljema Rohrmanna. Ces. svetnik, ravnatelj družbe g. Pirc stavi nato predlog, da bi oddajala družbina drevesnica mesto doseđanjín štirih drevesc svojim udom vsled slabih razmer le po tri. Razvila se je daljša debata, nakar se je predlog sprejel ter glavnemu odboru naložila še naloga, kako bi se razne pridobitvene zadrúge na deželi združile v eno zadrúgo.

Vodna sila na Ljubljanci. Upravno sodišče na Dunaju je razpisalo javno razpravo o pritožbi mestne občine ljubljanske zoper odločbo poljedelskega ministrstva, s katero se je pripoznala prednost projekta deželnega obora in železniškega ministrstva za izrabo vodne sile na Ljubljanci pred dotičnim projektom mestne občine. Razprava se vrši dne 4. prihodnjega meseca. — Na isti dan je razpisana pri upravnem sodišču tudi razprava o pritožbi mestne občine proti odloku deželnega odbora glede saporabe zatvornice, ki se ima napraviti v Ljubljani zaradi regulacije Barja.

Vlom. Minuli mesec je bilo na Kokri v župnišću vlomljeno ter ukradenih 1013 K denarja, obstoječega večinoma iz kron, drobiža in bankovcev po 10 in 20 K, tri obligacije in sicer ena (Notenrente) s št. 11.232, dve srebrni renti s šte. 41.472 in 38.041, v skupni vrednosti 153 K, katere so bile v uradni kuverti z napisom „Župni urad Kokra“, dva zlata uhana, majhna broža in rdeča usnjata denarnica. Tatovi, ki so bili trije, so stari od 40 do 50 let in niso bili obrti.

Obesil se je v gozdu Kričevo v občini Gozd pri Kamniku 30leten neznan mož. Dokumentov ni imel pri sebi.

Zbor delegatov „Slov. planinskega društva“ se je vršil dne 18. t. m. ob 2. popoldne v „Narodnem domu“. Navzoči so bili delegatje kranjske, kranjskogorske, koroške, tržiške, tržiške in savinske podružnice, ostale podružnice so svojo odsotnost opravičile. Predsednik dr. Tominšek je podal sliko

društvenega položaja, na kar se je razvila kratka debata. Sprejel se je predlog naj „Slov. plan. društvo“ do povrnitve normalnih razmer opusti izdajanje svojega glasila „Sov. plan. Vestnik“ in naj izda okrožnico na svoje člane, v kateri naj utemelji in pojasni ta svoj korak ter apelira na njihovo rodoljubje in narodno požrtvovalnost, da ostanejo tudi v bodoče zvesti člani „Slov. pl. društva“. Čim nastanejo redne razmere, bo „Plan. Vestnik“ izhajal v povečanem obsegu, da se s tem odškodujejo člani. Razpravljalo se je tudi o letošnjem delovanju „Slov. plan. društva“. Po sedanjih načrtih bodo letos otvorjene te-le koče S. P. D.: hotel „Zlatorog“ ob Bohinjskem jezeru, Kadilnikova koča na Golici, Prešernova koča na stolu, koča v Kamniški Bistrici in po možnosti Aljažev Dom v Vratih in dom na Vršiču. Koča na Golici bo za poskušnjo oskrbovana meseca julija, a samo s pijačo.

Obisk vojakov v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji prepovedan. Poveljstvo naše balkanske armade je izdalo prepoved, da vojaške osebe, ki se nahajajo v okolišu armade, ne smejo sprejemati obiskov svojcev. V to svrho se torej ne sme potovati v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Osebe, ki bi s tem namenom dospele v eno imenovanih dežel, bodo na deželni meji zavrnjene in se bodo morale vrniti, ne da bi kaj opravile.

Radi bolezní se je s sevrnega bojišča vrnil naš rojak gospod vojaški nadkurat Hubert Rant in bode do okrevanja prebival pri svoji materi in sestri v Kranju. Bil je od začetka vojne na bojnem polju in vedno v smrtni nevarnosti. K zadnjemu počitku je spremil na tisoče naših padlih vojakov, med njimi tudi svojega kolega vojaškega kurata Rozmana.

Potopljen parnik v tržiškem pristanišču. Parnik „Triester D.“, bi bil imel odpluti v Dalmacijo. Vse je bilo že pripravljeno za odhod, ko se je parnik naenkrat nagnil na stran proti kopnem in se naposled popolnoma zvrnil na tisto stran. Jambori in dimnik so se zlomili in pri tem pokvarili krov. V desetih minutah je bil ves parnik pod vodo. Mornarji so se pravočasno rešili.

Zahvala.

Za prisrčne dokaze tolažilnega sočutja ob smrti naše ljubljene so-proge, matere, stare matere in tete

Alojzije Potuček

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Osobito se še zahvaljujemo darovalcem prekrasnih vencev in vsem onim, ki so nepozabno pokojnico spremili k zadnjemu počitku.

V KRANJU, 21./4. 1915.

Žalujoči ostali.

Vabilo

na

ustanovni občni zbor
podružnice c. kr. družbe „Avstrijskega srebrnega križa“
za preskrbo iz vojne se vračajočih rezervistov,

ki se vrši

v nedeljo, dne 25. aprila 1915 ob 11. uri dopoldan v mestni posvetovalnici v Kranju.

DNEVNI RED :

1. Čitanje pravil.
2. Volitev predsedništva za dobo 5 let:
 - a) predsednika,
 - b) podpredsednika,
 - c) blagajnika,
 - č) tajnika.
3. Volitev 5 članov v odbor za dobo 5 let.
4. Volitev 2 pregledovalcev računov in 2 namestnikov za dobo 1 leta.
5. Slučajnosti.

KRANJ, dne 20. aprila 1915.

Sklicatelj:
Ferdinand Polak
župan.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzhaecker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovžu,
je slavnemu občinstvu vsak de-
lavni dan od 8. ure zjutraj do 5.
ure popoldne in ob nedeljah do-
poldne na razpolago.

**Spominjajte se
Rdečega križa**

! Nevestam!

Najstarejša

trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča za

svojo bogato zalogo

modnega blaga sukna za ženske obleke, barhenda za bluže in obleke, še-
vijotov, kamgarnov in lodnov, platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih
in pisanih posteljnih odev, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga**.
Volneni robci, pleti, ogrinjalke in pleteni robci najnovejših vzorcev in naj-
bolje kakovosti. Srajce, jopice in hlače za ženske, moške in otroke.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

6 52-17

Najbolje in najceneje se kupi pri trdki

RUDOLF RUS

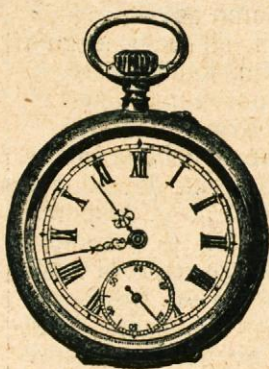
v Kranju (poleg lekarne)

Ustanovljeno leta 1885

**Prva in največja zaloga
ur, zlatnine in srebrnine.**

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Strogo solidna in poštena postrežba.

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki
množini po najvišjih dnevnih cenah
kupuje

M. RANT, KRANJ

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko
budjeviško pivo. Lep senčnat vrt.

5 52-17

**Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!**

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
378.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po $5\frac{1}{2}\%$ na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 337 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 4 milijone kron.

$4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg
lastnega rezervnega zaklada mestna občina
Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge
res varne, priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.**

**Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celém Gorenjskem uraduje**

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne in vsak
tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.

1 12-14